

We hebben al veel nuttige verbindingen gelegd”

Buurtsportcoaches zoeken aansluiting bij sociale wijkteams

Met ingang van dit jaar zijn onderdelen van de AWBZ, het participatiebeleid en de jeugdzorg een verantwoordelijkheid van de gemeenten geworden. Zij staan voor de grote uitdaging om deze decentralisatie van het sociaal domein in goede banen te leiden. De sport- en beweegsector kan een bijdrage leveren aan het succes van deze grootscheepse beleidstransitie. Buurtsportcoaches spelen een belangrijke rol in het verbinden van sport met andere sectoren, bijvoorbeeld door aansluiting te zoeken bij de pas opgerichte sociale wijkteams.

ROELOF JAN VOCHTELOO

ale kaart. Je moet zowel de taal van de professional spreken als die van de sportbestuurder of -vrijwilliger. Verder moet je geen 9 tot 5-mentaliteit hebben en de sport een warm hart toedragen.”

Schaarman heeft nauw contact met de jeugdzorgprofessionals, die hij helpt bij het begeleiden van jongeren naar de sportvereniging. Ook ondersteunt hij de leden van de sociale wijkteams die Rotterdam sinds 1 januari 2015 telt bij hun vragen met betrekking tot sport. “Verder adviseer ik sportverenigingen op het gebied van een pedagogisch sportklimaat. Ik leg hen bijvoorbeeld uit dat alle jeugdtrainers een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) kunnen overleggen en bemoei me met de in februari 2014 gestarte Rotterdamse Aanpak Veilig Voetballen.”

Signaleren

Als thema-adviseur Sport & Zorg is het ook zijn taak om mensen die met jongeren werken te stimuleren om bepaalde zaken in een vroegtijdig stadium te signaleren. “Als jeugdtrainer moet je niet alleen zien dat een kind

Harry Schaarman, buurtsportcoach Rotterdam

Harry Schaarman is in dienst bij Flexus-Jeugdplein, een Rotterdamse jeugdzorgorganisatie die in het kader van de buurtsportcoachregeling samenwerkt met Rotterdam Sportsupport. Hij is onder andere thema-adviseur Sport & Zorg en in die functie probeert hij om de jeugdzorg sportminded en de sport zorgminded te maken. “In dit werk is het belangrijk om een goede kennis te hebben van de soci-

“DAT JE TELKENS MET VERSCHILLENDE MENSEN TE MAKEN HEBT IS JUUST HET LEUKE AAN DIT WERK”
Bram Franken

tien keer een bal kan hooghouden, maar moet het je ook opvallen als hij voor de vierde keer een paar vieze sokken uit zijn tas haalt. Zoiets zou een signaal kunnen zijn dat iemand een moeilijke thuissituatie heeft.”

Rotterdam kent 380 sportverenigingen en het is voor Schaarman ‘ingewikkeld’ om bij alle verenigingen langs te gaan. Elke wijk heeft haar eigen verenigingsadviseurs en sportpedagogen waarmee ze om tafel gaat en ideeën en methodieken bespreekt. Eén van de thema’s die dan aan bod komen is de interventie Fighting 4 Change. Tijdens dit project, dat gefinancierd wordt vanuit het landelijke Kracht van Sport-programma van het Oranje Fonds, nemen kinderen deel aan een zelfverdedigingsprogramma om zo hun agressie- of weerbaarheidsproblemen aan te pakken. “Momenteel zijn we aan het kijken of we een dergelijk programma ook met andere sporten kunnen opzetten.”

Bram Franken, buurtsportcoach Barendrecht

Bram Franken is sinds september 2013 buurtsportcoach in de gemeente Barendrecht. Hij is net als twee collega-buurtsportcoaches in dienst van KijkopWelzijn, terwijl nog twee andere collega’s werkzaam zijn voor Kinderopvang Eiland Marlyne. Dat zijn de twee partijen die verantwoordelijk zijn voor de cofinanciering van de buurtsportcoachregeling. “Als buurtsportcoaches hebben wij de gezamenlijke doelstelling om het beweeg- en sportaanbod in de gemeente te verbeteren. We richten ons op de meest kwetsbare groepen, zoals kinderen, ouderen, mensen met een beperking en mensen met overgewicht, maar we sluiten niemand uit.” De vijf buurtsportcoaches werken met een jaarkalender, waarvan ze allen een deel voor hun rekening nemen. Het merendeel van de activiteiten hebben zij zelf opgezet. Reeds bestaande interventies worden in Barendrecht vooral gebruikt om bepaalde zaken uit te filteren. Franken heeft eerder in Breda gewerkt en daar werden CIOS-studenten ingezet om na

“JE MOET ZOWEL DE TAAL VAN DE PROFESSIONAL SPREKEN ALS DIE VAN DE SPORTBESTUURDER OF -VRIJWILLIGER”

Harry Schaarman

schooltijd met een sport- en spelkist les te geven in de wijk. “Dat hebben wij nu breder getrokken. Scholen kunnen bij ons zo’n kist huren tegen een gereduceerd tarief en wij komen dan één keer lesgeven en proberen om ook verenigingen warm te maken om een les te komen verzorgen.”

Schil om de wijkteams

Nadat de gemeente Barendrecht heeft gedeeltecipieerd in een wijkteampilot van de gemeente Rotterdam, telt ze nu vier sociale wijkteams. Franken en zijn collega’s vormen geen onderdeel van die teams, maar zitten daar als een schil omheen. “Mocht er een gezinslid zijn dat behoefte heeft aan sport en bewegen, dan worden wij ingeschakeld om een verbinding met passend sportaanbod te realiseren. Op die manier is onlangs een jongetje lid geworden van een volleybalvereniging, die ook zijn contributie betaalt. Sommige verenigingen hebben hier dus zelf een potje voor, maar soms doen we ook een beroep

op het Sport- en Cultuurfonds van de gemeente of op het Jeugdsportfonds.”

Momenteel is Franken druk bezig met de voorbereidingen van het BuurtKidsCoach-project, dat in juni plaatsvindt. Dit evenement komt uit de koker van de Johan Cruyff Foundation en wordt van begin tot eind door kinderen georganiseerd. De buurtsportcoaches hebben dit project aangepast en toepasbaar gemaakt voor kinderen. “Het wijkteam is die dag ook aanwezig en zo wordt het een activiteit voor de hele buurt. Ook organiseren we regelmatig activiteiten in samenwerking met Feyenoord, een club die natuurlijk een enorme aantrekkingskracht heeft.”

Netwerken en aanpassen

Franken legt uit dat je als buurtsportcoach goed moet kunnen netwerken en je goed moet kunnen aanpassen aan verschillende doelgroepen. “Dat je telkens met verschillende mensen te maken hebt is juist ook het leuke aan dit werk.” Vanuit andere gemeenten hoort Franken positieve geluiden over het werk dat in Barendrecht gedaan wordt. “We hebben veel projecten ontvoept, maar realiseren ons dat sommige zaken altijd beter kunnen en dat we veel moeite moeten blijven doen om bepaalde ‘lastige’ doelgroepen, zoals mensen een

“IN DE WIJKTEAMS HEEFT SPORT NOG GEEN PRIORITEIT. DAARIN MOETEN WIJ ONZE WEG WETEN TE VINDEN”

Sido de Schiffart

beperking, goed te blijven bereiken. Over het algemeen denk ik dat we het goed doen en al veel nuttige verbindingen hebben gelegd.”

Sido de Schiffart, coördinator Sportontwikkeling Leeuwarden

“Dynamische mensen.” Dat is de eerste typering die bij Sido de Schiffart opkomt als hij de buurtsportcoaches in de gemeente Leeuwarden moet omschrijven. “Het zijn denkende doeners en ‘doenende’ denkers. Ze zijn enthousiast en raken niet snel van hun padje.” Als coördinator Sportontwikkeling bij bv SPORT, het geprivatiseerde sportbedrijf van de gemeente Leeuwarden, stuurt De Schiffart negen allround buurtsportcoaches aan. “De buurtsportcoaches krijgen van mij een kader met doelstellingen en een globale tijdsindeling mee, maar ze moeten zelf hun plannen maken en zorgen dat hun aandachtswijk in beweging komt en blijft.”

Om dat voor elkaar te krijgen hebben de buurtsportcoaches enerzijds contact met scholen, kinderopvang, fysiotherapeuten, huisartsen, jeugdzorg en de GGD en anderzijds met sportverenigingen en -bonden. “Nu voeren zij bijvoorbeeld in opdracht van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Fryslân en in nauw overleg met twee Leeuwarder wielerverenigingen, de Fietsersbond en MindUp – onderdeel van GGZ Friesland – een project uit om kinderen op de fiets te krijgen. De buurtsportcoaches richten zich namelijk niet alleen op sport, maar op bewegen in het algemeen en daarmee op het sociale aspect.”

Samenwerkingsverband met wijkteams

De gemeente Leeuwarden telt sinds jongstleden januari negen sociale wijkteams, die in de wijken zo veel mogelijk mensen willen leren kennen, om zo te weten wat er in de buurt speelt. De buurtsportcoaches zijn geen onderdeel van die wijkteams, maar hebben wel een nadrukkelijk samenwerkingsverband met ze. “Als aansluitfunctionaris kunnen zij zich gevraagd en ongevraagd bij de wijkteams aansluiten om samen tot leuke activiteiten te komen, waarbij bewegen niet een doel, maar een middel is. Dan kun je het hebben over wandelen met een groep allochtone dames of een activiteit ondernemen met een groepje dak- en thuislozen.”

De Schiffart merkt op dat het wel energie kost om die wijkteams en buurtsportcoaches aan elkaar te laten wennen. “In die wijkteams heeft sport namelijk nog geen prioriteit. Daarin moeten wij onze weg weten te vinden en vooral niet te snel willen gaan.” ■

Bewegen naar Werk

Mensen in de bijstand door de inzet van sport sneller een baan laten vinden. Dat is de doelstelling van het project Bewegen naar Werk, waarvoor de gemeente Rotterdam en Rotterdam Sportsupport vanuit de buurtsportcoachgelden één fte inzetten. Door twee keer in de week bij een Rotterdamse sportvereniging te sporten winnen deze mensen aan vitaliteit en zelfvertrouwen, doen ze meer sociale contacten op en maken ze uiteindelijk meer kans op de arbeidsmarkt. Een lifecoach begeleidt de deelnemers individueel bij hun persoonlijke ontwikkeling. Na de start van een succesvolle pilot in 2013 bij korfbalvereniging RSV Sperwers zijn inmiddels tien verenigingen bij het project aangesloten. Momenteel bereikt het project zo’n 600 mensen met een bijstandsuitkering, eind dit jaar zal dat aantal op circa 950 liggen.

Doelstellingen gehaald

Initiatiefnemer en projectleider van Bewegen naar Werk is Koos Rimmel van Rotterdam Sportsupport. “Ik ben zeer tevreden, omdat wij al onze doelstellingen volgens afspraak hebben gehaald. Momenteel zijn we bezig met de afronding van de projectevaluatie, die binnenkort zal worden aangeboden aan de verantwoordelijke wethouder.”

Uiteraard hoopt Rimmel dat ook de gemeente tevreden is over Bewegen naar Werk, maar het gaat

hem er vooral om dat zijn deelnemers er iets aan hebben. “Zij zijn erg gemotiveerd en geven aan dat ze het project na een periode van wennen heel erg zijn gaan waarderen. Bewegen naar Werk duurt per deelnemer een halfjaar en mensen die in die periode geen baan hebben gevonden vragen vaak verlenging aan. Meestal geef ik gehoor aan die wens, want het gaat mij erom dat zij duurzaam in beweging blijven.”

Toekomst

In juli 2015 wordt duidelijk of de gemeente Rotterdam doorgaat met Bewegen naar Werk. “Er moet fors gesneden worden in het gemeentelijke participatiebudget, dus het is even afwachten wat de toekomst zal brengen en in hoeverre een uitrol van Bewegen naar Werk tot de mogelijkheden behoort. In de tussentijd gaan wij op volle kracht verder.”